

2. BBC Editorial Guidelines : редакційні настанови BBC. URL: <https://www.bbc.com/editorialguidelines/> (дата звернення: 29.04.2026).

3. Fact-checking в умовах цифровізації медіа : звіт StopFake. URL: <https://www.stopfake.org/uk/main/> (дата звернення: 29.04.2026).

4. Iryna Moyseyenko, Iryna Odobetska, Andrii Kovalenko, Vladyslav Mozalov and Olha Rud. «Análisis lingüístico de las noticias falsas: Detección de tácticas de manipulación». Comunicación y Hombre. 2026, n° 22, pp 101-111. DOI: <https://doi.org/10.32466/eufv-cyh.2026.22.927.101-111>
<https://comunicacionyhombre.com/en/article/analysing-fake-news-through-linguistics-detecting-manipulation-tactics/>

5. Lysenko, Serhii and Verba, Olha and Kyrychenko, Viktor and Gandziuk, Vitaliy and Odobetska, Iryna, Building Digital Safety amid Technological Modernization and New Challenges for Management Strategy (March 02, 2025). OIDA International Journal of Sustainable Development, 18 (11), 159-166, 2025., Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=5376784>

Науковий керівник: Одобецька І.С., асистент кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Аким Данилевський

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Національного університету «Запорізька політехніка»

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ОНЛАЙН-МЕДІА ЗАПОРІЖЖЯ: ВИКЛИКИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ

Ідентифіковано й охарактеризовано виклики, що постають перед журналістами онлайн-медіа в прифронтових регіонах. Розглянуто проблеми розвитку сучасної інтернет-журналістики, визначено вектори її трансформацій на прикладі запорізьких онлайн-медіа.

Ключові слова: інтернет-журналістика, онлайн-медіа, локальні медіа, регіональна журналістика, воєнний стан, прифронтовий регіон.

Регіональна журналістика сьогодні перебуває у стані глобальних трансформацій, зумовлених кризою медіа, що спричинила повномасштабна російсько-українська війна. Окрім тих викликів, що виникли ще до її початку й були пов'язані з інтеграцією ЗМІ в онлайн-простір, з'явилися нові проблеми, що потребують розв'язання. Найбільшої

актуальності при цьому набуває досвід онлайн-медіа прифронтових регіонів, що потребує наукового вичення.

Мета цієї наукової розвідки – на прикладі запорізьких ЗМІ визначити головні напрями розвитку онлайн-медіа прифронтового регіону, з огляду на ті виклики, що постали перед ними під час повномасштабної війни.

Еволюція регіональної інтернет-журналістики в умовах воєнного стану сьогодні привертає увагу багатьох науковців і медійників. Цій темі присвячені численні публікації на сайтах «Інституту масової інформації» й «Детектора Медіа», а також наукові роботи Є. Блінова, Є. Гончаренка, А. Матвійчука, К. Махової, О. Мітчук, А. Соловйової, Н. Толочко та ін. Проте, з огляду на те, що процеси трансформацій регіональної інтернет-журналістики в умовах воєнного стану ще тривають, вони дотепер потребують окремої уваги науковців.

Серед основних викликів, що постали перед медіа внаслідок повномасштабної війни, К. Махова виокремлює такі як «втрата кваліфікованих медійних кадрів, ускладнення умов роботи медійників через нестабільну безпекову ситуацію, фінансова криза у галузі, експоненційне зростання конкуренції з іншими цифровими платформами та закриття багатьох локальних медіа у зв'язку з тимчасовою окупацією територій» [2, с. 252].

Названі виклики стосуються всіх українських медіа, проте найбільші труднощі спіткали ЗМІ прифронтових регіонів, зокрема Запоріжжя. Місцеві журналісти працюють у вкрай важких умовах, під постійними обстрілами. Роботу медіа ускладнює також брак фінансування, пов'язаний зі скороченням рекламного ринку під час повномасштабної війни та закриттям програм USAID, що надавали гранти локальним медіа.

Одним із найсерйозніших викликів, що постали перед локальними медіа Запоріжжя під час повномасштабної війни, є окупація майже 75% Запорізької області. Ті локальні й гіперлокальні ЗМІ, що функціонували в Мелітополі, Бердянську, Токмаку, Пологах, Гуляйполі та інших населених пунктах, які наразі перебувають на ТОТ, опинилися під загрозою фізичного знищення. Єдиним шляхом розвитку для них стала релокація, проте з переміщенням редакцій до інших регіонів виникає багато нових проблем – від браку рекламодавців, пошуків джерел фінансування й забезпечення журналістів-ВПО орендованим житлом до вибору тематики публікацій.

Медіа, що продовжили свою діяльність у Запоріжжі, частково зберегли тематичну специфіку: так, наприклад, мелітопольське онлайн-медіа «PIA Мелітополь» після релокації до Запоріжжя продовжило висвітлювати життя окупованого Мелітополя, проте також почало писати про події в обласному центрі, зокрема про наслідки російських обстрілів. До складу редакції наразі входять і ВПО з Мелітополя й Бердянська, і запорізькі журналісти. Медіа було змушено змінити назву на «PIA

Південь» через те, що окупанти вкрали сайт «РІА Мелітополь». Медіа втратило не лише назву, сайт, офіс, обладнання, а й усіх рекламодавців. Зараз воно функціонує за рахунок міжнародних грантів [1].

Редакція «Локатор-медіа» до повномасштабної війни працювала в Бердянську, а зараз має тимчасову реєстрацію в м. Ужгород Закарпатської області. При цьому медіа зберігає статус локального онлайн-медіа Запорізької області та сфокусовано на висвітленні суспільно-громадського життя прифронтового міста та тимчасово окупованих територій регіону. Тут публікують антикорупційні розслідування, інформацію, корисну для ВПО, новини й аналітичні матеріали щодо подій у Запоріжжі та в окупованих містах і селищах. При цьому до складу редакції входять як ВПО й медійники Закарпаття, так і журналісти, які залишаються в Запоріжжі.

«Локатор-медіа» функціонує за коштів грантів та не приймає донати, що СЕО Наталя Криворучко пояснює в такий спосіб: «Оскільки в нас велика кількість антикорупційних матеріалів, ми не хочемо впадати в залежність від донату, бо не знаємо, хто надішле цей донат, щоб не бути залежними, не ризикувати репутацією» [1].

Під загрозою зникнення опинилися і ті медіа, які не пройшли шлях цифрової трансформації в умовах глобальної диджиталізації медіапростору. Принциповим для виживання регіональних ЗМІ стало не лише заснування сайту медіа, а й перехід до кросмедійного формату: без використання декількох цифрових платформ та грамотного просування в соціальних мережах і месенджерах трафік на сайт медіа залишатиметься критично низьким.

Великим викликом на шляху розвитку запорізьких онлайн-медіа стало скорочення рекламного ринку, адже багато місцевих підприємств були релоковані та переорієнтували своє виробництво на споживачів інших регіонів. У таких умовах головними джерелами фінансування стають або міжнародні гранти, або нечисленні й нерегулярні донати від користувачів, чого не вистачає для стабільного функціонування онлайн-медіа протягом тривалого часу. Окрім того, після згортання програм USAID багато запорізьких онлайн-медіа опинилися на межі виживання та були змушені шукати нові джерела фінансування – наприклад, онлайн-медіа «Обі.ua», «Перший Запорізький» та «Inform.zp.ua».

Із браком фінансування пов'язано й скорочення складу редакцій, внаслідок чого відбувається розширення обов'язків тих медійників, що залишаються у штаті. До того ж велика кількість запорізьких журналістів переїхала до інших регіонів із початком повномасштабного вторгнення. Тому формат віртуальної конвергентної редакції став ще більш поширеним під час війни. Дистанційна робота є вимушеним кроком і через те, що офіси редакцій у Запоріжжі часто потрапляють під обстріли, як, наприклад, це сталось із «Суспільним Запоріжжя» та «Inform.zp.ua».

Деякі запорізькі медійники не лише переїхали до інших регіонів, а й були змушені змінити професію, зокрема й через безпекову ситуацію та ризики фізичного знищення. На вебпорталі Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення зазначають із цього приводу: «У лавах ЗСУ загинули редактор сайту misto.zp.ua Олег Якунін і Олег Шемчук – журналіст-розслідувач. Ще два журналісти отримали поранення. Серед полонених – найбільше журналістів із Запоріжжя» [3]. Проте, незважаючи на загрози, більшість онлайн-медіа Запоріжжя продовжили свою роботу.

Отже, на шляху розвитку інтернет-журналістики прифронтового регіону сьогодні виникає багато перешкод: близькість лінії фронту перешкоджає стабільній діяльності медіа; редакції ЗМІ окупованих територій змушені працювати в умовах релокації, що створює додаткові труднощі; брак фінансування та зменшення кількості рекламодавців ускладнюють діяльність медіа; скорочення штату редакцій стає неминучим через фінансові проблеми, виїзд журналістів до інших регіонів, доєднання медійників до лав ЗСУ та потрапляння їх у полон. Проте досвід запорізьких онлайн-медіа свідчить про те, що навіть у таких надскладній ситуації ЗМІ можуть адаптуватись до умов воєнного стану та ефективно функціонувати. Провідними напрямками трансформацій стають цифровізація, кросмедіатизація, просування в соціальних мережах, розширення тематики публікацій, дистанційний формат роботи та створення віртуальних конвергентних редакцій.

Перспективою подальших наукових досліджень може стати порівняння досвіду онлайн-медіа різних регіонів України та формулювання рекомендацій щодо їх розвитку як під час війни, так і в повоєнний період.

Список використаних джерел

1. Виговська Н. Три історії релокації: як війна й окупація змінили життя регіональних медіа. *Інститут масової інформації*. 2026. 25 лютого. URL: <https://imi.org.ua/blogs/try-istoriyi-relokatsiyi-yak-vijna-i-okupatsiya-zminyala-zhyttya-regionalnyh-media> (Дата звернення: 20.04.2026).
2. Махова К. Українські регіональні медіа в умовах воєнного стану: виклики та вектори трансформації. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Том 36 (75). №5. Ч. 2. С. 245–254.
3. Серед полонених журналістів – найбільше із Запоріжжя: життя медіа прифронтового міста. *Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення*. 2025. 06 січня URL: <https://webportal.nrada.gov.ua/sered-polonenyh-zhurnalistiv-najbilshe-iz->

zaporizhzhya-zhyttya-media-pryfrontovogo-mista/ (Дата звернення: 20.04.2026).

Науковий керівник: Тонкіх І. Ю., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики Національного університету «Запорізька політехніка».

Валерія Іванова

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ЕТИКА ІНТЕРВ'Ю ВОЄННОГО ПОДКАСТИНГУ: ВИКЛИКИ ТА СТАНДАРТИ

Розкрито аналіз етичних викликів та стандартів інтерв'ю воєнного подкастингу, зокрема питання добровільної участі, безпеки респондентів та уникнення стереотипізації. Підкреслюється значення психологічної чутливості журналіста, достовірності інформації та балансу між емоційністю й змістовністю, що визначають якість і суспільну цінність медіапродукту.

Ключові слова: інтерв'ю, подкаст, журналіст, війна, принцип, цивільні, військовослужбовці, психологічний стан.

В умовах війни багато людей живуть у постійній напрузі. Військові перебувають у зоні бойових дій або щойно повернулися звідти, цивільні можуть мати досвід окупації, обстрілів, втрати житла або близьких. І навіть якщо зовні людина виглядає спокійною, це не означає, що їй легко згадувати і проговорювати пережите. Саме тому перше, що має враховувати журналіст – це психологічний стан співрозмовника. Не можна ставитися до інтерв'ю як до формальності, де головне – отримати потрібні відповіді [2, с.36].

Участь в інтерв'ю має ґрунтуватися на принципі добровільності, людина повинна самостійно надати згоду на розмову та усвідомлювати її мету. Журналіст зобов'язаний чітко окреслити формат подкасту, його тематичну спрямованість, умови публікації та потенційну аудиторію, адже саме це формує основу довіри. Якщо людина не має повного розуміння щодо подальшого використання його історії, така ситуація вже становить порушення етичних норм, особливо у випадках, коли йдеться про військовослужбовців чи осіб, що перебувають у зоні ризику.